A lit candle is placed inside a hole in a cork stopper. The candle is lit, and its flame is visible. The cork stopper is light brown and has a porous texture. The background is black, and the text is overlaid on the image.

**Палає пам`яті свіча
Полинь травою на душі гір
чить печаль,
Безжальним катом мучить
моє серце жаль...**

**В пам'ять про Голодомор
1932-1933 років**

**...Я бачив дуже страшний
сон!**

Як несли хлопчика малого.

А ще, казали він помер...

Помер, від голоду

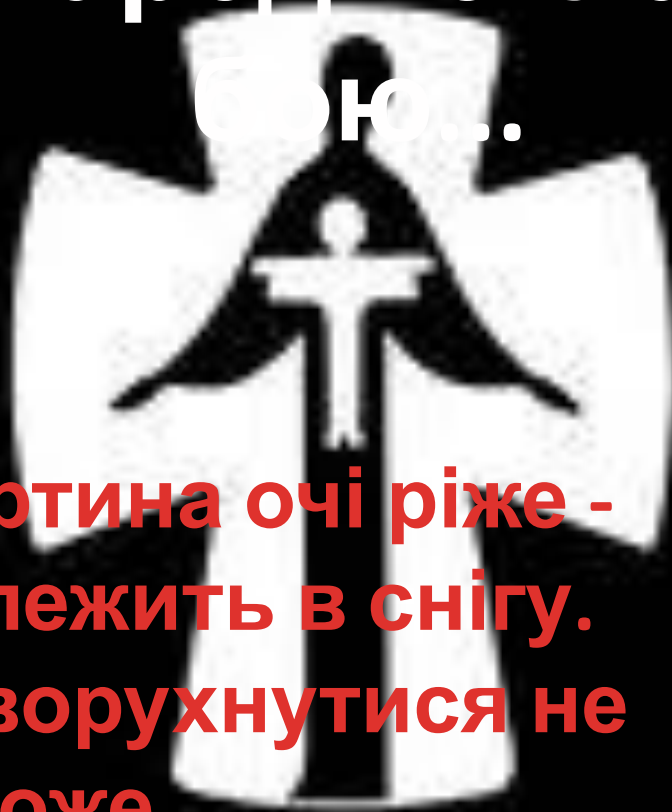
страшного...

Україна пам'ятає!

**Голодомор 1932-1933 років -
геноцид українського**

**це не смерть, а смерть
косою
твій народ поклав без
бою.**

**Страшна картина очі ріже -
Дитя мале лежить в снігу.
Воно вже й ворухнутися не
може,**

**Бо ж холодно надворі. Боже!
За що цю кару заслужило
Оте маленьке немовля?**

"Бозю, що там у тебе в руці?
Дай мені Бозю хоч соломинку,
Щоб не втонути в голодній ріці.
Бачиш мій Бозю-я ще дитинка,
Та ж підрости хоч би трохи бодай!
Світу не бачив ще білого...Бозю!
Я- пташенятко при битій дорозі,
Хоч би одненьку пір'їночку дай!
Тато і мама-холодні мерці.
Бозю,зроби щоби їсти не хтілось...
Холодно Бозю...Сніг дуже білий...
Бозю...Що там у тебе в руці?..."

Багато трагедій пережив український народ, але страшнішого лиха, ніж голод 30-х років, історія України не знає.

Мільйони українців померли від голоду.
Десятки мільйонів не народилися.

Покалічені людські долі...

Сироти...

Каліки...

Пригнічена воля, виснажена душа українського народу. Немислимий масштаб цієї трагедії. Ця трагедія українського народу називається ГОЛОДОМОР!!!

Люди вже вмирали. Але Москва, яка ні на крок не відступала від своїх вимог, понеслася у справжній вир голодового терору, безжалісно прискорюючи швидкість цього гону.

ГОЛОДОМОР - ЖИВА ПАМ'ЯТЬ
1932 - 1933

Голод 1932-33 років охопив ті ж самі регіони України, але цього разу його спричинили, насамперед, політичні чинники. Голодомор 1932-1933 рр. був не випадковим явищем природного чи соціального походження, а наслідком цілеспрямовано застосованого тоталітарною владою терору голодом, тобто геноцидом.

... голодомор 32-33р.

ГОЛОДОМОРИ В УКРАЇНІ

У ХХ столітті Україна пережила три голодомори, причому всіх їх спричинила тодішня влада. За обережними оцінками, загальна кількість жертв голодоморів становить 5-7 млн. людей

1921-1923 рр.

Причини:

Небажання селян входити в колгоспи та збройний опір у 1919-1920 рр. призвели 1921 р. до примусового вилучення зерна, яке відправляли частково на експорт, а частково – на Поволжя, де голод почався раніше

Масштаб:

Голод охопив південно-східну Україну, зокрема й великі міста. За офіційними даними, в червні 1922 р. на теренах УРСР голодувало 3,8 млн. людей (40% населення)

Жертви:

За різними оцінками – 0,8-1,5 млн.

© Ukrainian Media Service

1932-1933 рр.

Причини:

Їх дві – політична й економічна – знищення селян як соціальної бази українського націоналізму та фінансування індустріалізації за рахунок експорту зерна за кордон

Масштаб:

Найбільше постраждали селяни центрально-східної України, яким було заборонено покидати свої села. Голод зачепив також Поволжя, Кубань і Північний Кавказ. У великих містах України голод був менш відчутним завдяки прямим поставкам хліба

Жертви:

За різними оцінками – 3-5 млн.

1946-1947 рр.

Причини:

На тлі низьких врожаїв у 1946-1947 рр. СРСР експортував за кордон зерна більше, ніж до війни. Європа платила валютою, а нові сателіти СРСР (Польща, Чехословаччина та ін.) отримували його безкоштовно

Масштаб:

Голод охопив УРСР, МРСР і частково РСФРР. За офіційними даними, голодувало 1,7 млн. людей, із них понад мільйон – українці. У новоприєднаних західних областях ситуація була кращою, оскільки загони УПА протидіяли вивозу зерна

Жертви:

За різними оцінками – 200-800 тис.

ЧИСЛО ЗАГИБЛИХ

Підрахувати точну кількість жертв не представляється можливим. Експерти та історики говорять, що в більшості своїй архівні дані про загиблих в цей період часу в Україні були або знищені ще в СРСР, або сфальсифіковані - загиблим в результаті голоду в мартиролог масово приписували смерть від серцевих хвороб, або від будь-яких інших, не пов'язаних з виснаженням організму.

ОБГОРОДЖУВАЛИ І ВІДБИРАЛИ

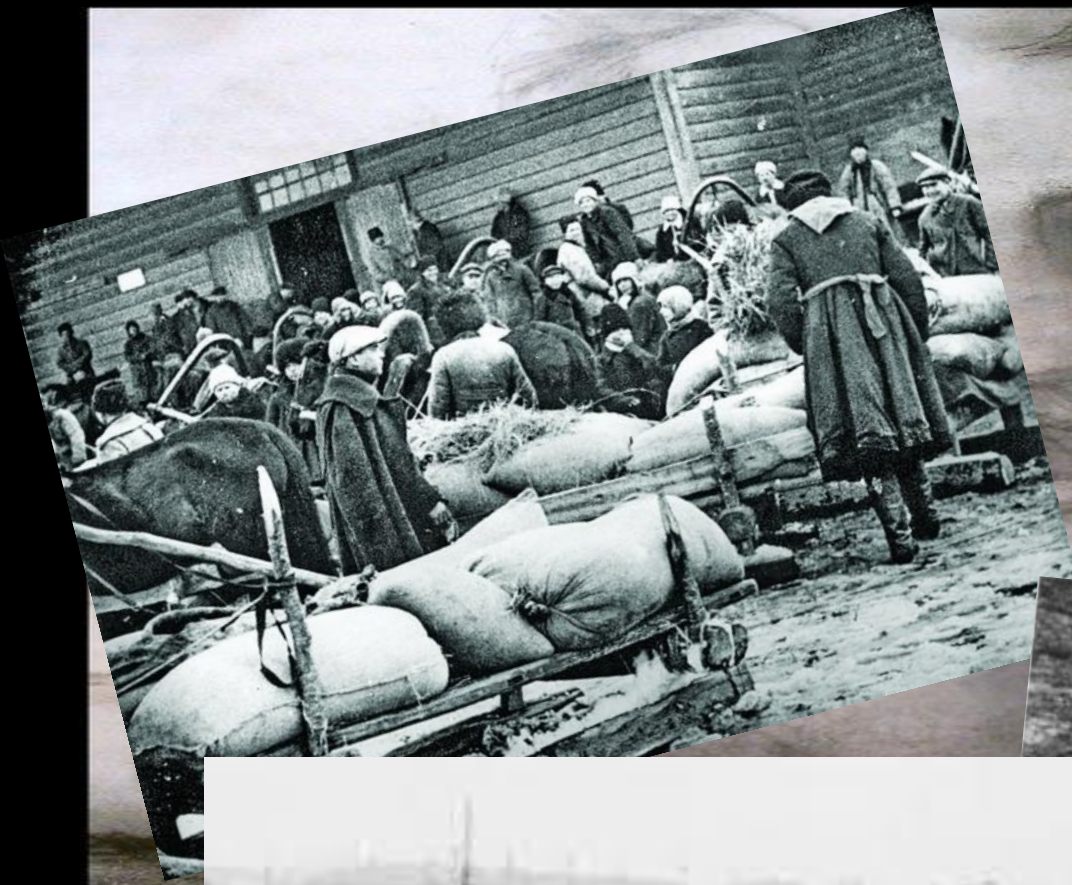
Організатори та виконавці масового вбивства голодом у 1932-1933 роках відбирали у селян урожай і худобу, необхідний для виживання, відзначають історики. Штучно створений голод підтримувався блокадою та ізоляцією територій. Дороги, по яких селяни намагалися дістатися до міст, перекривалися. Воєнізовані формування оточували населені пункти, затримували або розстрілювали всіх, хто намагався врятуватися від голодної смерті.

ЧОРНА ДОШКА

1. СЕЛО ПІСКИ.
2. КОЛГОСП „НОВЕ ЖИТТЯ“, ЛОБРІЄВ-СЬКОЇ СІЛЬРАДИ.
3. КОЛГОСП „СХІД“, К-МИКОЛАТВ-СЬКОЇ СІЛЬРАДИ.
4. КОЛГОСП „МОДЕЛЬНИЙ ЦЕХ“, Н-СЕР-ГІЄВСЬКОЇ СІЛЬРАДИ.
5. КОЛГОСП „14 РОКОВИН ЖОВТНЯ“, БАРМАШІВСЬКОЇ СІЛЬРАДИ.
6. КОЛГОСП „ЧЕРВОНА УКРАЇНА“, ПРИВІЛЬНЯНСЬКОЇ СІЛЬРАДИ.

В КОЛГОСПАХ ЧОРНОЇ ДОШКИ

1. Припинено кооперативну, державну торгівлю. Ввесь крам з крамниць, в тому числі сирники, гас вивезено до тих колгоспів, що сумлінно виконують хлібозаготівлі.
2. Накладено арешти на поточні рахунки цих колгоспів у філії Держбанку.
3. -Припинено кредитування цих колгоспів. Стягується всю заборгованість достроково з колгоспів, колгоспників й тих господарств, які виключені з колгоспу за останній час.
4. За саботаж та злісне невиконання державних завдань хлібозаготівель, фініляну колгосп „М-Цех“, Н-Сергєєвської с-ради. оштрафовано м'ясом розміром норми 15 місячної плати, а саме: 56,82 центи., стягнуто 55,70 центи.
- Колгосп „14 річчя Жовтня“ оштрафовано в 64,98 цен., „Червона Україна“ в 120,16 цен., „Схід“ в 71,47 цен. Ввесь штраф по цих колгоспах стягується поряд з стягненням заборгованості.
5. Заборонено колгоспникам, цих колгоспів робити вересол зерна на млинах.
6. -Хліб, що одержали колгоспники в рахунок натуральних авансів зверх 10 відс. до обмодоту, стягується як не законно одержаний.

СОТНІ ВУЛИЦЬ ІМЕНАМИ ВИНОВАТЦІВ ГОЛОДОМОРУ

У СІЧНІ 2010 РОКУ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД КИЄВА ВИЗНАВ СІМОХ РАДЯНСЬКИХ КЕРІВНИКІВ ВИНОВАТЦЯМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ГЕНОЦИДУ УКРАЇНЦІВ. СЕРЕД НИХ - ГЕНСЕК ЦК ВКП (Б) СТАЛІН, ГЛАВА РАДНАРКОМУ СРСР МОЛОТОВ, СЕКРЕТАРІ ЦК ВКП (Б) КАГАНОВИЧ І ПОСТИШЕВ, ГЕНСЕК ЦК КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ КОСІОР, ЙОГО ДРУГИЙ СЕКРЕТАР ХАТАЄВИЧ ТА ГОЛОВА РАДНАРКОМУ УРСР ЧУБАР. НЕЗВАЖАЮЧИ НА ВИРОК СУДУ ДОСІ В УКРАЇНІ НАЛІЧУЮТЬСЯ СОТНІ ВУЛИЦЬ, ЯКІ НОСЯТЬ ІМЕНА ОРГАНІЗАТОРІВ ГЕНОЦИДУ. ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАПЕРЕЧЕННЯ ГЕНОЦИДУ НЕ ПРИТЯГНУТИЙ ЖОДЕН ПОЛІТИК.

**Холодні зорі вкрили нічне небо,
Прийшла чума голодна в Україну,
Мільйони мертвих, просто не
злічити,
Земля свята перетворилася в руїну.**

A lit candle in a glass holder with a star-shaped base containing the year 1933. The candle is lit, and the flame is visible. The background is dark.

**Засвіти свічку у вікні,
щоб вони побачили той шлях.**

**Не бійся, навіть у імлі
вони знайдуть дорогу, і не
питай, то як.**

1933

Над проектом працювали:

1. Пошук та збір інформації:

- Салюк Аліна;
- Кічор Іванна;

2. Оформлення проекту:

- Киричок Надія;
- Киричок Софія;

3. Наставничий керівник:

Горбоніс М. Т.

4. вчитель-консультант:

Герасімова О. М.